

بلدرچین

بلدرچین به گروه بزرگی شامل چندین سرده از پرندگان کوچک از راسته ماکیان سانان گفته می‌شود. این پرندگان شناخته‌شده‌ترین گونه‌های راسته ماکیان سانان هستند. آن‌ها به دو بخش بلدرچین‌های بر جدید (تیره *Odontophoridae* و بلدرچین‌های بر قدیم) تیره *Phasianidae* تقسیم می‌شوند.

بلدرچین‌ها جثه کوچک و خپلی دارند و زندگی بر روی زمین را ترجیح می‌دهند. از دانه‌ها و نیز حشرات و دیگر جنبندگان کوچک تغذیه می‌کنند. بر روی زمین لانه می‌سازند و بر پروازهای کوتاه و سریع قادرند. برخی گونه‌ها همچون بلدرچین ژاپنی و بلدرچین معمولی پرندگانی مهاجرند و توانایی پرواز در مسافت‌های طولانی را دارند. در برخی کشورها برخی گونه‌های بلدرچین در تعداد زیاد پرورش داده می‌شوند تا از تخم و گوشت آن‌ها استفاده شود و یا حتی در شکارگاه‌ها رها شوند. این پرنده در سکونتگاه‌های خود هم توسط انسان‌ها بطور گسترده‌ای شکار می‌شود تا از گوشت و پرهایش استفاده شود

بلدرچین آبی آسیایی

بلدرچین معمولی، باغ وحشی در لهستان

تخم بلدرچین

در خط هیروگلیف مصری به جای حرف و به کار میرفته است.

خواص درمانی در پزشکی سنتی

در پزشکی سنتی خواص گوناگونی برای بلدرچین برشمرده‌اند. از جمله این‌که بگفته شریف ادیسی «لیسیدن زهره بلدرچین برای درمان زهرع سودمند است. و چکانیدن خون آن در گوش دردمند. گوش‌درد را درمان می‌کند. و استمرار در خوردن گوشت آن دل سخت را نرم می‌سازد. و گویند که این خاصیت فقط در قلب اوست.»

عبدالملک بن زهر اندلسی طبیب قرن ششم هم به این اشاره می‌کند که «گوشت بلدرچین سنگ کلیه و مثانه را خرد می‌کند. و مدر بول است.»

برخی پزشکان قدیم و بسیاری از عوام نیز تصور می‌کنند که تخم بلدرچین زبان انسان را گویا کرده و موجب می‌شود تا کودکان پیش از موعد زبان باز کنند. این باور ناشی از پرچانگی و صدای بلند بلدرچین نسبت به جثه اوست که آن را حمل بر فصاحت وی کرده‌اند.

در جداول زیر ترکیب گوشت و تخم بلدرچین مشاهده می‌شود:

ترکیب گوشت بلدرچین در ۱۰۰ گرم:

میانگین	ترکیب گوشت
(۷۴-۷۵) درصد	آب
(۳) درصد	چربی
(۲۷) درصد	پروتئین

مواد معدنی	۳-۴ درصد)
انرژی	۱۰۰ (Kcal/ ۸۰g)

ترکیب تخم بلدرچین در ۱۰۰ گرم

ترکیب تخم	میانگین
آب	۸/۷۳ تا ۳/۷۴ درصد)
چربی	۴/۱۲ تا ۱/۱۱ درصد)
پروتئین	۴/۱۱ تا ۱/۱۳ درصد)
مواد معدنی	۱/۱ درصد)
انرژی	۱۰۰ (Kcal/ ۱۲g)
کلسترول	۸۴۴ mg/dl درصد)

گونه‌ها

بلدرچین‌های بر قدیم

- *Coturnix* سرده
- بلدرچین معمولی، *Coturnix coturnix*
- بلدرچین ژاپنی، *Coturnix japonica*
- بلدرچین کاهکلی، *Coturnix pectoralis*

- †بلدرچین نیوزیلند، *Coturnix novaezelandiae* (منقرض)
- بلدرچین بارانی، *Coturnix coromandelica*
- بلدرچین هارلکین، *Coturnix delegorguei*
- †بلدرچین جزایر قناری، *Coturnix gomerae* (منقرض)
- بلدرچین قهوه‌ای، *Coturnix ypsilophora*
- بلدرچین آبی افریقایی، *Coturnix adansonii*
- بلدرچین آبی آسیایی یا شاه‌بلدرچین، *Coturnix chinensis*
- سرده *Anurophasis*
- بلدرچین برفی، *Anurophasis monorthonyx*
- سرده بلدرچین‌های بوت‌زار
- بلدرچین بوت‌زار جنگلی، *Perdicula asiatica*
- بلدرچین بوت‌زار صخره، *Perdicula argoondah*
- بلدرچین بوت‌زار رنگی، *Perdicula erythrorhyncha*
- بلدرچین بوت‌زار مانیپور، *Perdicula manipurensis*
- سرده *Ophrysia*
- بلدرچین هیمالیا، *Ophrysia superciliosa* (در خطر جدی انقراض/منقرض)
- **بلدرچین‌های بر جدید**
- سرده *Oreortyx*
- بلدرچین کوهی، *Oreortyx pictus*
- سرده زیباروش
- بلدرچین پولکدار، *Callipepla squamata*
- بلدرچین آراسته، *Callipepla douglasii*
- بلدرچین کالیفرنیا، *Callipepla californica*
- بلدرچین گمبل، *Callipepla gambelii*
- سرده *Philortyx*
- بلدرچین نواری، *Philortyx fasciatus*
- سرده بلدرچین‌های تپه‌ای
- بلدرچین تپه‌ای شمالی، *Colinus virginianus*
- بلدرچین تپه‌ای گلو سیاه، *Colinus nigrogularis*
- بلدرچین تپه‌ای شکم خالدار، *Colinus leucopogon*
- بلدرچین تپه‌ای تاجدار، *Colinus cristatus*
- سرده بلدرچین‌های جنگلی

- *Odontophorus gujanensis*. **بلدرچین جنگلی مرمری**
- *Odontophorus capueira*. **بلدرچین جنگلی بال خالدار**
- *Odontophorus melanotis*. **بلدرچین جنگلی گوش سیاه**
- *Odontophorus erythrops*. **بلدرچین جنگلی جلوزرمایی**
- *Odontophorus atrifrons*. **بلدرچین جنگلی جلوسیاه**[†]
- *Odontophorus hyperythrus*. **بلدرچین جنگلی بلوصلی**
- *Odontophorus melanonotus*. **بلدرچین جنگلی پشت سیاه**
- *Odontophorus speciosus*. **بلدرچین جنگلی سینه فرمایی**
- *Odontophorus dialeucos*. **بلدرچین جنگلی تاکارکونا**
- *Odontophorus strophium*. **بلدرچین جنگلی گلوپوش**
- *Odontophorus columbianus*. **بلدرچین جنگلی ونزونایی**
- *Odontophorus leucolaemus*. **بلدرچین جنگلی سینه سیاه**
- *Odontophorus balliviani*. **بلدرچین جنگلی صورت نواری**
- *Odontophorus stellatus*. **بلدرچین جنگلی درخشان**
- *Odontophorus guttatus*. **بلدرچین جنگلی خالدار**
- *Dactylortyx* **سردۀ**
- *Dactylortyx thoracicus*. **بلدرچین آوازفوان**
- **سردۀ خم پنجه**
- *Cyrtonyx montezumae*. **بلدرچین مانتیزوما**
- *Cyrtonyx ocellatus*. **بلدرچین ریز چشم**
- *Rhynchortyx* **سردۀ**
- *Rhynchortyx cinctus*. **بلدرچین صورت برنزه**

نکاتی درباره پرورش بلدرچین

- 1- جوجه ی یگروزه بلدرچین بطور میانگین 10-9 گرم وزن دارد. جوجه های ریز یا درشت مرغوب نیستند.
- 2- بخاطر ریز بودن جوجه بلدرچین، در روزهای اول پذیرش باید آنها را در پن هایی گرد با قطر حداکثر 2 متری قرار داد داخل هر پن در وسط آن یک پایه گذاشت تا هنگام رسیدگی به جوجه ها کار راحت باشد. همچنین کارگران هنگام راه رفتن داخل گله ی بلدرچین باید بسیار مراقب بود تا جوجه ها زیر پای آنها نرود که منجر به مرگ یا فلجی میشود.

3-دمای مورد نیاز پرورش بلدرچین از 40 درجه ی سانتی گراد شروع شده و با افزایش سن کاهش می یابد تا به 25 برسد. برنامه ی دمایی بدین صورت است که 2 روز اول دمای 40 و از روز سوم به بعد هر 3 روز 2 درجه کاهش دما، بطوریکه از روز 26-25 دما را روی 25 درجه ثابت می کنیم.

4-رطوبت مورد نیاز بلدرچین طی دوره ی پرورش 60-50% میباشد که باید توسط سیستم های تامین رطوبت از جمله: مه پاش، رطوبت ساز و غیره ... تامین گردد.

5-در روز اول پذیرش جوجه حتما باید از اب شکر 2% (2کیلو شکر در 100 لیتر آب) در ساعات اولیه و سپس به مدت 24 ساعت از الکتروویت برای جوجه ها استفاده کنیم.

6-دان مورد نیاز بلدرچین باید از کارخانجات و شرکت های معتبر خریداری شود و حتما باید از جیره ی مخصوص بلدرچین استفاده گردد. متأسفانه یکی از مواردی که ایجاد اشکالات شدید در رابطه با پرورش بلدرچین میکند و باعث تحمیل هزینه ی بالا و کارایی پایین میشود استفاده از دان مخصوص جوجه ی گوشتی مرغ برای بلدرچین است که کاملاً اشتباه بوده و باعث بالا رفتن ضریب تبدیل غذایی میشود لذا توصیه میشود حتما جهت تغذیه ی بلدرچین از جیره ی مخصوص ان استفاده شود.

7- علاوه بر فرمول خاص جیره بلدرچین که حتما باید رعایت شود، بافت نرم جیره نیز باید مد نظر قرار گیرد، بطوریکه معمولاً برای 10 روز اول از آسیاب با مش 3 میلی متر و دو بار آسیاب، و برای ادامه دوره یک بار آسیاب با همان مش استفاده شود.

8- متأسفانه این باور غلط که چون بلدرچین به بیماری مقاوم است، پس نیازی به رعایت بهداشت نیست، در بین مردم رواج یافته که بسیار اشتباه بوده و موجب افزایش تلفات می شود. جهت شروع پرورش، ضد عفونی سالن ضروری بوده و طی دوره پرورش نیز حتما هنگام ورود و خروج به سالن، باید چکمه ها را با استفاده از تشت ضد عفونی که باید جلو درب ورودی تعبیه شود، ضد عفونی کرده و حتی الامکان از لباس کار مخصوص استفاده کرد.

9- بلدرچین علی رغم باور غلط که می گویند حیوان مقاومی است و آنرا به تمامی شرایط ربط می دهند، نسبت به تغییرات محیطی و استرس محیطی بسیار حساس بوده و نسبت به استرس سریع و با شدت پاسخ می دهد. بطوریکه در اثر سرما تلفات شدید، در اثر عدم دسترسی به خوراک کاهش وزن شدید و در اثر نور زیاد دچار بیماری کانی بالیسم می شود.

10- برای کشتار بلدرچین، 2 شاخص وجود دارد؛ یکی وزن زنده پرنده می باشد که از وزن 230 گرم به بالا قابل بارگیری می باشد و شاخص دیگر شروع تخمگذاری است، بهترین حالت این است که قبل از شروع تخمگذاری به وزن 230 گرم رسیده و کشتار شود. در غیر اینصورت حتی اگر وزن پایین بود، ولی تخمگذاری را شروع کردند گله باید جهت کشتار بارگیری شود چون از ان به بعد دیگر افزایش وزن بدن اتفاق نمی افتد و افزایش وزن مشاهده شده مربوط به تخمدان و تخم موجود در محوطه بطنی می باشد.

تهیه کننده:

مجتبی اشرف الصقلینی